

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Adam Podgórski

GTS-WP-173-263/15

Warszawa, dnia 1 grudnia 2015 r.

KANCELARIA Naczelnej Rady Adwokackiej
04. 12. 2015
wpłynęło
nr l.dz. 4455

Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej
Pan Andrzej Zwara

Szanowny Panie Prezesie,

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję - w trybie art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615 z późn. zm.) poselski projekt ustawy o Instytucie Zachodnim im. Zygmunta Wojciechowskiego (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Tadeusz Dziuba), z prośbą o wyrażenie opinii.

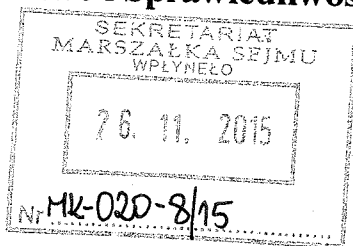
Z poważaniem

**Klub Parlamentarny
Prawo i Sprawiedliwość**

Warszawa, dnia 26 listopad 2015 r.

**Grupa Posłów
Na Sejm Rzeczypospolitej
Klubu Parlamentarnego
Prawo i Sprawiedliwość**

**Szanowny Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483) oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2012 r., poz. 32, z późn. zm.) niżej podpisani posłowie składają projekt ustawy:

- o Instytucie Zachodnim im. Zygmunta Wojciechowskiego

Na podstawie art. 34 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Pana posła Tadeusza Dziubę.

- 1) prowadzenie baz danych i archiwów związanych z zakresem, o którym mowa w ust. 1 pkt 1,
- 2) gromadzenie specjalistycznego księgozbioru i dokumentacji naukowej oraz prowadzenie otwartej działalności bibliotecznej,
- 3) prowadzenie działalności wydawniczej w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1,
- 4) doskonalenie zawodowe kadr wykonujących zadania w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1,
- 5) organizowanie różnych form kształcenia w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1,
- 6) współpraca z krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi instytucjami naukowymi i stowarzyszeniami w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1,
- 7) upowszechnianie w społeczeństwie polskim wiedzy w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 3.

1. Nadzór nad Instytutem sprawuje Prezes Rady Ministrów.
2. Czynności wynikające z nadzoru nad Instytutem wykonuje, w imieniu Prezesa Rady Ministrów, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Rozdział 2

Organy i organizacja Instytutu

Art. 4.

Organami Instytutu są:

- 1) Dyrektor Instytutu,
- 2) Rada Instytutu.

Art. 5.

1. Dyrektor Instytutu kieruje Instytutem i reprezentuje go na zewnątrz.
2. Dyrektora Instytutu powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.
3. Kandydata lub kandydatów na stanowisko Dyrektora Instytutu przedstawia Rada Instytutu w terminie 3 miesięcy od dnia powstania wakat na tym stanowisku.
4. Kadencja Dyrektora Instytutu trwa 5 lat.
5. Powołanie, o którym mowa w ust. 2, stanowi nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.¹).

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1662 oraz z 2015 r. poz. 1066, 1220 i 1224.

4. Przychody Instytutu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w ust. 2, nie mogą przekroczyć 20% sumy przychodów z pozostałych źródeł.

Art. 10.

1. Instytut prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie planu finansowego, ustalanego w układzie zadaniowym, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.²).
2. Projekt planu finansowego na następny rok budżetowy opracowuje Dyrektor Instytutu, z uwzględnieniem terminów określanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych dla materiałów do projektu ustawy budżetowej.
3. Podstawę gospodarki finansowej Instytutu w okresie od dnia 1 stycznia do dnia zatwierdzenia planu finansowego Instytutu przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów stanowi projekt tego planu, zaopiniowany przez Radę Instytutu.

Rozdział 4

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 11.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy likwiduje się „Instytut Zachodni – Instytut Naukowo-Badawczy im. Zygmunta Wojciechowskiego”.
2. Czynności związane z likwidacją „Instytutu Zachodniego Instytutu Naukowo-Badawczego im. Zygmunta Wojciechowskiego”, w szczególności inwentaryzację składników majątkowych i niemajątkowych, zamknięcie rachunków bankowych i ksiąg rachunkowych oraz sporządzenie sprawozdań, wykonuje Dyrektor Instytutu, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
3. Bilans zamknięcia „Instytutu Zachodniego – Instytutu Naukowo-Badawczego im. Zygmunta Wojciechowskiego” staje się bilansem otwarcia Instytutu.

Art. 12.

Z dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) składniki majątkowe i niemajątkowe „Instytutu Zachodniego – Instytutu Naukowo-Badawczego im. Zygmunta Wojciechowskiego” stają się składnikami majątkowymi i niemajątkowymi Instytutu;
- 2) należności i zobowiązania „Instytutu Zachodniego - Instytutu Naukowo-Badawczego im. Zygmunta Wojciechowskiego” stają się należnościami i zobowiązaniami Instytutu.

Art. 13.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646, z 2014 r. poz. 379, 911, 1146, 1626 i 1877 oraz z 2015 r. poz. 238, 532, 1045, 1117, 1130, 1189 i 1190.

Uzasadnienie

Instytut Zachodni – Instytut Naukowo-Badawczy im. Zygmunta Wojciechowskiego (dalej: Instytut Zachodni), wielce zasłużona placówka niemcoznawcza działająca od ponad 70 lat, obecnie funkcjonuje pod rządami ustawy o instytutach badawczych. Skutki tego są dla tej jednostki skrajnie niekorzystne. Celem tej ustawy jest bowiem konsolidacja jednostek naukowych, służąca wzmocnieniu dużych ośrodków, co siłą rzeczy prowadzi do stopniowego wygaszania działalności jednostek mniejszych, a w szczególności nietypowych placówek, takich właśnie jak Instytut Zachodni.

Placówka ta z coraz większym trudem radzi sobie w systemie finansowania i ewaluacji jednostek naukowych działających pod rządami przywołanej ustawy. Mimo że Instytut Zachodni z dużym nakładem sił spełnia rosnące wymagania instytucjonalne, jego sytuacja nieuchronnie zmierza do likwidacji. Jak wyżej wskazano, szczególny profil tej jednostki stoi w kolizji z mechanizmami przewidzianymi ustawą o instytutach badawczych. Te ramy prawne utrudniają bowiem łączenie działalności naukowej, eksperckiej, analitycznej i edukacyjno-politycznej, a taki właśnie profil decydował o unikatowości Instytutu Zachodniego.

Specyfika dotacji statutowej, składającej się głównie ze środków na podtrzymanie potencjału naukowego oraz fakt, iż w dziedzinie nauk humanistycznych i społecznych, możliwe do uzyskania dotacje celowe mogą być wykorzystywane jedynie do prowadzenia badań podstawowych, utrudniają, a w miarę upływu czasu uniemożliwiają podtrzymanie i skuteczny rozwój funkcji eksperckiej i analitycznej Instytutu Zachodniego. Tymczasem wykonywanie tych funkcji jest niezbędne – także dla polskiej racji stanu – wobec dynamicznych przemian otoczenia międzynarodowego Polski, w szczególności przemian otoczenia zachodniego, które są prowadzone przez naszych sąsiadów w sposób przemyślany.

Poza tym w systemie finansowania nauki nie przewiduje się również dodatkowych środków dla utrzymywania bogatych zasobów Instytutu Zachodniego w postaci zwartych zbiorów bibliotecznych dotyczących Niemiec współczesnych, cennych zbiorów archiwalnych dotyczących okupacji hitlerowskiej, Ziem Zachodnich i Północnych oraz polskiej polityki zagranicznej po 1989 r.

W takiej sytuacji należy zastosować statuowanie tej placówki na zasadach zastosowanych już w naszym kraju i to dwukrotnie.

Przed wszystkim wzorcem jest tu casus jednostki badawczej p. n. Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia. Jednostka ta w szczególności: gromadzi i opracowuje informacje o istotnych wydarzeniach oraz procesach politycznych, społecznych i

Projekt ustawy dotyczy regulacji ustrojowej Instytutu Zachodniego, a pośrednio Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Z uwagi na charakter tej jednostki, jego funkcjonowanie będzie miało pozytywny wpływ na działania organów administracji państwowej, w szczególności administracji rządowej, w tym resortów: spraw zagranicznych, gospodarki, spraw wewnętrznych, obrony narodowej, kultury i dziedzictwa narodowego.

3. *Konsultacje społeczne*

Ze względu na pilną potrzebę szybkiej stabilizacji sytuacji obecnego Instytutu Zachodniego – Instytutu Naukowo-Badawczego im. Zygmunta Wojciechowskiego, opisywanej w polskich mediach, projekt nie poddano szerszej konsultacji.

4. *Wpływ na finanse publiczne, w tym na budżet państwa i dochody jednostek samorządu terytorialnego*

W celu umożliwienia obecnemu Instytutowi Zachodniemu wykonywania zadań na pożądanym poziomie konieczne jest przyznanie dotacji podmiotowej w wysokości 3,5 mln w pierwszym roku funkcjonowania i 4,5 mln w kolejnych latach. Kwota dotacji będzie mogła być modyfikowana, stosownie do zadań i funkcji tego instytutu, biorąc pod uwagę wysokości kwot pozyskiwanych przez niego z innych źródeł. W stosunku do obecnego, t. j. zebraczego poziomu finansowania, wymieniona kwota stanowi mniej więcej podwojenie wydatków z budżetu państwa. Dodać należy, iż poziom finansowania placówki bliźniaczej, czyli Ośrodka Studiów wschodnich im. Marka Karpa, a także jednostki podobnej, czyli Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, wynosi ok. 8 mln zł.

5. *Wpływ na rynek pracy*

Brak istotnego wpływu.

6. *Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw*

Brak wpływu.

7. *Wpływ na sytuację i rozwój regionalny*

Brak wpływu.

8. *Zgodność z prawem Unii Europejskiej*

Projektowana regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

2. Dyrektor Instytutu może imiennie upoważnić pracowników Instytutu do załatwiania w jego imieniu spraw należących do jego kompetencji.

§ 4

1. Rada Instytutu jest organem stanowiącym, opiniodawczym i doradczym Instytutu w zakresie jego działalności statutowej oraz w sprawach rozwoju kadry naukowej i badawczo-technicznej.

2. Do zadań Rady Instytutu należy:

- 1) występowanie do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o powołanie lub odwołanie Dyrektora Instytutu,
- 2) zatwierdzanie perspektywicznych kierunków działalności Instytutu,
- 3) zatwierdzanie rocznych planów działalności Instytutu oraz planów finansowych Instytutu,
- 4) zatwierdzanie rocznych sprawozdań dyrektora z wykonania planów działalności oraz planów finansowych Instytutu,
- 5) opiniowanie regulaminu organizacyjnego.

§ 5

1. W skład Rady Instytutu wchodzi 9 członków powoływanych spośród osób mających znaczący dorobek naukowy lub zawodowy w zakresie zadań określonych w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia [...] o Instytucie Zachodnim im. Zygmunta Wojciechowskiego [...].

4. Rada Instytutu wybiera i odwołuje przewodniczącego, zastępcę przewodniczącego i sekretarza.

§ 6

Kadencja Rady Instytutu trwa 4 lata.

§ 7

1. Rada Instytutu obraduje na posiedzeniach, które odbywają się nie rzadziej niż cztery razy w roku.

2. Rada Instytutu wyraża swoje stanowisko w formie uchwał podejmowanych zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy składu Rady.

3. Głosowania są jawne, z zastrzeżeniem § 2, chyba że Rada Instytutu postanowi inaczej.

4. W posiedzeniach Rady Instytutu udział bierze Dyrektor Instytutu.

§ 8

1. Pierwsze posiedzenie Rady Instytutu zwołuje Dyrektor Instytutu nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia powołania Rady Instytutu.

2. Rada Instytutu określa na pierwszym posiedzeniu regulamin działania Rady.